

PARTICIPATION AND RESPONSIBILITY II
Exodus 30.11-21

יא וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: יב כִּי תִשָּׂא אֶת־רֹאשׁ בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל לִפְקֻדֵיהֶם וְנִתְּנוּ אִישׁ כְּפָר נַפְשׁוֹ לַיהוָה בַּפְּקֹד אַתֶּם וְלֹא־יְהִי בָהֶם נֶגֶף בַּפְּקֹד אַתֶּם: יג זֶה | יִתְּנוּ כָל־הַעֵבֶר עַל־הַפְּקֻדִים מִחֻצֵי הַשֶּׁקֶל בַּשֶּׁקֶל הַקֹּדֶשׁ עֶשְׂרִים גֵּרָה הַשֶּׁקֶל מִחֻצֵי הַשֶּׁקֶל תְּרוּמָה לַיהוָה: יד כָּל הַעֵבֶר עַל־הַפְּקֻדִים מִבְּנֵי עֶשְׂרִים שָׁנָה וּמַעְלָה יִתְּנוּ תְּרוּמַת יְהוָה: טו הָעֹשִׂיר לֹא־יִרְבֶּה וְהַדֹּל לֹא יִמְעִיט מִמִּחֻצֵי הַשֶּׁקֶל לִתֵּת אֶת־תְּרוּמַת יְהוָה לְכַפֵּר עַל־נַפְשֹׁתֵיכֶם: טז וְלִקְחֹתְךָ אֶת־כֶּסֶף הַכֹּפְרִים מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְנָתַתְּ אֹתוֹ עַל־עֲבֹדַת אֹהֶל מוֹעֵד וְהָיָה לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְזָכְרוֹן לִפְנֵי יְהוָה לְכַפֵּר עַל־נַפְשֹׁתֵיכֶם:

יז וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: יח וְעָשִׂיתָ כִּיֹּר נְחֹשֶׁת וְכִנּוֹ נְחֹשֶׁת לְרַחֲצָה וְנָתַתְּ אֹתוֹ בֵּין־אֹהֶל מוֹעֵד וּבֵין הַמִּזְבֵּחַ וְנָתַתְּ שָׁמָּה מַיִם: יט וְרַחֲצוּ אֶהְרֹן וּבָנָיו מִמֶּנּוּ אֶת־יְדֵיהֶם וְאֶת־רַגְלֵיהֶם: כ בַּבָּאִם אֶל־אֹהֶל מוֹעֵד יִרְחֲצוּ־מַיִם וְלֹא יָמָתוּ אוֹ בְּגִשְׁתֶּם אֶל־הַמִּזְבֵּחַ לְשֵׁרֶת לְהַקְטִיר אִשָּׁה לַיהוָה: כא וְרַחֲצוּ יְדֵיהֶם וְרַגְלֵיהֶם וְלֹא יָמָתוּ וְהִיְתָה לָהֶם חֻק־עוֹלָם לוֹ וּלְזֶרְעוֹ לְדֹרֹתָם:

Exodus 31.1-11

א וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵאמֹר: ב רְאֵה קָרָאתִי בְשֵׁם בְּצַלְאֵל בֶּן־אוּרִי בֶן־חוּר לְמִטָּה יְהוּדָה: ג וְאַמֵּלֵא אֹתוֹ רֵיחַ אֱלֹהִים בְּחֻכְמָה וּבִתְבוּנָה וּבְדַעַת וּבְכָל־מְלָאכָה: ד לְחָשֵׁב מִחֻשְׁבֹּת לַעֲשׂוֹת בְּזָהָב וּבַכֶּסֶף וּבַנְּחֹשֶׁת: ה וּבַחֲרָשֶׁת אָבֹן לְמִלֵּאת וּבַחֲרָשֶׁת עֵץ לַעֲשׂוֹת בְּכָל־מְלָאכָה: ו וְאַנִּי הִנֵּה נִתַּתִּי אֹתוֹ אֶת אֱהֲלִיאָב בֶּן־אַחִיסַמְדָּן לְמִטָּה־דָן וּבִלְבַב כָּל־חֻכְמֵי לֵב נִתַּתִּי חֻכְמָה וְעָשׂוֹ אֶת כָּל־אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ: ז אֶת | אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת־הָאָרֹן לַעֲדוֹת וְאֶת־הַכַּפֹּרֶת אֲשֶׁר עָלָיו וְאֶת כָּל־כְּלֵי הָאֹהֶל: ח וְאֶת־הַשֻּׁלְחָן וְאֶת־כְּלָיו וְאֶת־הַמִּנְרָה הַטְּהֻרָה וְאֶת־כָּל־כְּלֵיהָ וְאֶת מִזְבֵּחַ הַקְּטֹרֶת: ט וְאֶת־מִזְבֵּחַ הָעֹלָה וְאֶת־כָּל־כְּלָיו וְאֶת־הַכִּיֹּר וְאֶת־כְּנֹו: י וְאֶת בְּגָדֵי הַשָּׂרָד וְאֶת־בְּגָדֵי הַקֹּדֶשׁ לְאַהֲרֹן הַכֹּהֵן וְאֶת־בְּגָדֵי בָנָיו לְכַהֵן: יא וְאֶת שֵׁמוֹן הַמִּשְׁחָה וְאֶת־קְטֹרֶת הַסַּמִּים לְקֹדֶשׁ כָּל אֲשֶׁר־צִוִּיתִיךָ יַעֲשׂוּ:

RASHI

(יב) כִּי תִשָּׂא. לְשׁוֹן קִבְלָה כְּתִרְגוּמוֹ, כְּשֶׁתַּחֲפוֹץ לְקַבֵּל סְכוּם מִנֵּינָם לְדַעַת כְּמָה הֵם, אֵל תִּמְנַם לְגִלְגֻלֹת, אֵלָּא יִתְּנוּ כָּל אֶחָד מִחֻצֵי הַשֶּׁקֶל, וְתִמְנָה אֶת הַשֶּׁקֶלִים וְתִדַּע מִנֵּינָם: וְלֹא יְהִי בָהֶם נֶגֶף. שֶׁהַמִּנְיָן שׁוֹלֵט בּוֹ עֵין הָרַע וְהַדְּבָר בָּא עֲלֵיהֶם, כְּמוֹ שֶׁמִּצִּינוּ בִּימֵי דָוִד (שְׁמוּאֵל ב' כד:א-ג): (יג) זֶה יִתְּנוּ. הִרְאָה לוֹ כְּמִין מִטְּבַע שֶׁל אִשׁ וּמִשְׁקָלָהּ מִחֻצֵי הַשֶּׁקֶל,

וְאוֹמֵר לוֹ "כִּזָּה יִתְּנוּ" (תַּנְחוּמָא ט): (טו) לְכַפֵּר עַל נַפְשׁוֹתֵיכֶם. שְׁלֹא תִנְגְּפוּ עַל יְדֵי מִנְּיָן. דְּבַר אַחֵר "לְכַפֵּר עַל נַפְשׁוֹתֵיכֶם", לְפִי שְׂרָמֵז לָהֶם כֹּאן ג' תְּרוּמוֹת, שֶׁנִּכְתַּב כֹּאן "תְּרוּמוֹת ה'" שֶׁלֹש פְּעָמִים. אַחַת תְּרוּמוֹת אֲדָנִים, שֶׁמִּנְאָן כְּשֶׁהִתְחִילוּ בְּנִדְבַת הַמִּשְׁכָּן, שֶׁנִּתְּנוּ כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִחֻצֵי הַשֶּׁקֶל וְעַלֶּה לְמֵאֵת הַכֶּכֶר, שֶׁנִּיאָמַר "וְכִסֹּף פְּקוּדֵי הָעֵדָה מֵאֵת כֶּכֶר" (לִקְמוֹן לַחֲכֵה), וּמֵהֶם נַעֲשׂוּ הָאֲדָנִים, שֶׁנִּיאָמַר "וַיְהִי מֵאֵת כֶּכֶר הַכֶּסֶף וְגוֹמֵר" (שֵׁם כז). וְהַשְּׂנִית אִף הִיא עַל יְדֵי מִנְּיָן שֶׁמִּנְאָן מִשְׁהוּקֵם הַמִּשְׁכָּן, הוּא הַמִּנְּיָן הָאִמּוֹר בְּתַחֲלַת חֹמֶשׁ הַפְּקוּדִים "בְּאֶחָד לַחֲדָשׁ הַשְּׁנִי בַשָּׁנָה הַשְּׂנִית" (בַּמִּדְבָר א:א), וְנִתְּנוּ כָּל אֶחָד מִחֻצֵי הַשֶּׁקֶל, וְהוּן לִקְנוֹת מֵהוּן קֶרֶבְנוֹת צְבוּר שֶׁל כָּל שָׁנָה וְשָׁנָה, וְהַשְּׂוֹ בָהֶם עֲנִיִּים וְעַשְׂוֹרִים, וְעַל אוֹתָהּ תְּרוּמָה נִיאָמַר "לְכַפֵּר עַל נַפְשׁוֹתֵיכֶם", שֶׁהַקֶּרְבָּנוֹת לְכַפֵּרָה הֵם בָּאִים. וְהַשְּׂלִישִׁית הִיא תְּרוּמוֹת הַמִּשְׁכָּן, כִּמוֹ שֶׁנִּיאָמַר "כָּל מֵרִים תְּרוּמוֹת כֶּסֶף וְנִחֲשֶׁת" (לִקְמוֹן לַחֲכֵה:ב), וְלֹא הִיָּתָה יָד כָּלֶם שְׂוֹה בָּהּ, אֶלָּא אִישׁ אִישׁ מֵה שֶׁנִּדְּבָו לְבוֹ (שִׁקְלִים ב ע"ב): (יט) אֵת יְדֵיהֶם וְאֵת רַגְלֵיהֶם. בְּבַת אַחַת הָיָה מְקֻדָּשׁ יָדָיו וְרַגְלָיו. וְכִּי שֶׁנִּינוּ בְּזָבָחִים (דף יט ע"ב), כִּיֻּצַּד קְדוּשַׁת יָדַיִם וְרַגְלִים, מִנִּיחַ יָדוֹ הַיְמָנִית עַל גְּבִי רַגְלוֹ הַיְמָנִית, וְיָדוֹ הַשְּׂמָאלִית עַל גְּבִי רַגְלוֹ הַשְּׂמָאלִית, וּמְקֻדָּשׁ:

(ג) בְּחֻכָּהּ. מֵה שֶׁאֲדָם שׁוֹמֵעַ מֵאַחֲרֵים וְלִמָּד: וּבְתַבּוּנָהּ. מִבִּין דְּבַר מִלְּבוֹ מִתּוֹךְ דְּבָרִים שֶׁלִּמָּד (סִפְרֵי דְבָרִים א יג): וּבְדַעַת. רוּחַ הַקֹּדֶשׁ: (ד) לְחֻשָּׁב מִחֻשְׁבוֹת. אֲרִיגַת מַעֲשֵׂה חֻשָּׁב: (ו) וּבְלֵב כָּל חֲכָם לֵב וְגוֹמֵר. וְעוֹד שֶׁאֵר חֲכָמֵי לֵב יֵשׁ בְּכֶם [ס"א שְׂבָכְכֶם], וְכָל אֲשֶׁר נִתְּתִי בּוֹ חֲכָמָה, "וְעֲשׂוּ אֵת כָּל אֲשֶׁר צִוִּיתִיךָ":

EXODUS 30.11-21, 31.1-11

11. And the Lord spoke to Moses, saying, 12. When you take the census of the people of Israel according to their number, then shall they give every man a ransom for his soul to the Lord, when you count them; that there should be no plague among them, when you count them. 13. This they shall give, every one who passes among those who are counted, half a shekel according to the shekel of the sanctuary; a shekel is twenty gerahs; a half shekel shall be the offering of the Lord. 14. Every one who passes among those who are counted, from twenty years old and above, shall give an offering to the Lord. 15. The rich shall not give more, and the poor shall not give less than half a shekel, when they give an offering to the Lord, to make an atonement for your souls. 16. And you shall take the atonement money of the people of Israel, and shall appoint it for the service of the Tent of Meeting; that it may be a memorial to the people of Israel before the Lord, to make an atonement for your souls. 17. And the Lord spoke to Moses, saying, 18. You shall also make a basin of bronze, and its pedestal also of bronze, to wash with; and you shall put it between the Tent of Meeting and the altar, and you shall put water in it. 19. For Aaron and his sons shall wash there their hands and their feet; 20. When they go into the Tent of Meeting, they shall wash with water, that they die not; or when they come near to the altar to minister, to burn offering made by fire to the Lord; 21. So they shall wash their hands and their feet, that they die not; and it shall be a statute forever to them, to him and to his seed throughout their generations.

1 And the Lord spoke to Moses, saying, 2. See, I have called by name Bezalel the son of Uri, the son of Hur, of the tribe of Judah; 3. And I have filled him with the spirit of God, in wisdom, and in understanding, and in knowledge, and in all kinds of workmanship, 4. To devise skilful works, to work in gold, and in silver, and in bronze, 5. And in cutting of stones, to set them, and in carving of timber, to work in all kinds of workmanship. 6. And I, behold, I have given with him Aholiab, the son of Ahisamach, of the tribe of Dan; and in the hearts of all who are wise hearted I have put wisdom, that they may make all that I have commanded you; 7. The Tent of Meeting, and the ark of the Testimony, and the covering that is on it, and all the furniture of the Tent, 8. And the table and its furniture, and the pure lampstand with all its furniture, and the altar of incense, 9. And the altar of burnt offering with all its furniture, and the basin and its pedestal, 10. And the cloths of service, and the holy garments for Aaron the priest, and the garments of his sons, to minister in the priest's office, 11. And the anointing oil, and sweet incense for the holy place; according to all that I have commanded you shall they do.